

การบริหาร ทรัพยากร ทางการ ศึกษา

รองศาสตราจารย์หวน พันธุพันธ์

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

รองศาสตราจารย์หวน พันธุพันธ์

พิมพ์ครั้งแรกเป็นเอกสารประกอบการสอน ปี พ.ศ.2549

สำนักพิมพ์ พันธุ/พันธุพันธ์ ทำอีบุ๊ก ปี พ.ศ.2565

คำปรารภในการจัดพิมพ์ครั้งแรก

ผู้เขียนได้รับมอบหมายให้ทำการสอนวิชาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา แก่นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ในภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2549 ผู้เขียนจึงได้จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชานี้ขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้อ่านประกอบหลังจากฟังการบรรยาย เพราะนักศึกษาบางคนจดคำบรรยายไม่ค่อยทัน อย่างไรก็ตามเอกสารประกอบการเรียนการสอนเล่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพียงหัวข้อและมีรายละเอียดของเนื้อหาพอสังเขปเท่านั้น สำหรับรายละเอียดเชิงลึก รวมทั้งตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม นักศึกษาควรหาอ่านเพิ่มเติมจากหนังสือและเว็บไซต์ในบรรณานุกรมท้ายเล่ม รวมทั้งจากการที่ผู้เขียนอธิบายขยายความและยกตัวอย่างในชั้นเรียน และจากรายงานของนักศึกษาในชั้นเรียนก็มีเนื้อหาและตัวอย่างที่หลากหลาย

ผู้เขียนได้ตั้งคำถามและให้วิเคราะห์หน่วยงานไว้ในตอนท้ายของแต่ละเรื่องด้วย เมื่อนักศึกษาอ่านจบในแต่ละเรื่องจึงควรฝึกตอบคำถามและฝึกวิเคราะห์หน่วยงานที่นักศึกษาทำงานอยู่ด้วย ผลที่ได้จากการอ่าน การตอบคำถามและการวิเคราะห์หน่วยงาน จะส่งผลให้นักศึกษาได้นำไปใช้ในการทำงานในหน่วยงานของตน ได้นำไปเสนอแนะและให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปแก้ปัญหในหน่วยงานของตนต่อไป ซึ่งเป็นจุดประสงค์ของการเรียนวิชานี้

ถ้าหากนักศึกษาหรือท่านที่อ่านเอกสารประกอบการเรียนการสอนเล่มนี้มีข้อสงสัยเนื้อหาตอนใด หรือเห็นข้อผิดพลาด ข้อบกพร่อง ติดต่อผู้เขียนได้ด้วยความยินดีอย่างยิ่ง ผู้เขียนหวังว่าเอกสารประกอบการเรียนการสอนเล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาและท่านผู้อ่านพอสมควร

หวน พันธุพันธ์

29/212 เมืองทองธานี ซอย 8

ถนนแจ้งวัฒนะ ต.บางพลู

อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

โทร.0-2503-2668-9, 08-6539-9745

E-mail Address : huanphinthuphan@hotmail.com, huan@swu.ac.th

Facebook : <https://www.facebook.com/huanphinthuphan>

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100040539275043>

คำปรารภในการจัดทำอีบุ๊ก

ผู้เขียนได้นำ “เอกสารประกอบการเรียนการสอน วิชาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา” ที่สอนวิชานี้แก่นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย เมื่อภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2549 มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดขึ้นใหม่ และได้ค้นหาภาพจากกูเกิลและภาพที่ผู้เขียนรวบรวมไว้มาลงประกอบด้วย แล้วนำมาทำเป็นอีบุ๊กออกเผยแพร่ เพื่อให้นิสิต นักศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้อ่านประกอบการเรียน ได้ค้นคว้ากัน อีกทั้งหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ก็มี “วิชาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา” เป็นวิชาหนึ่งที่บรรจุไว้ในหลักสูตรด้วย อาจารย์ที่สอนวิชานี้ น่าจะกำหนดให้นิสิต นักศึกษา ได้อ่าน ได้ค้นคว้าเป็นอีบุ๊กประกอบการเรียนได้ด้วย ยิ่งไปกว่านั้นองค์ความรู้ในอีบุ๊กเล่มนี้ ยังเหมาะสมสำหรับ ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาจะนำไปใช้ในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้อีกด้วย

จึงหวังว่าอีบุ๊กเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ครูอาจารย์ นิสิต นักศึกษา บุคลากรทางการศึกษาที่กล่าวมาอย่างแน่นอน

หวน พินธุพันธ์

29/212 เมืองทองธานี โครงการ 2 ซอย 8

ถนนแจ้งวัฒนะ ต.บางพลู

อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

โทร.0-2503-2668, 08-6539-9745

E-mail Address : huanphinthuphan@hotmail.com, huan@swu.ac.th

Facebook : <https://www.facebook.com/huanphinthuphan>

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100040539275043>

สารบัญ

บทที่ 1 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

ความหมายและขอบข่ายของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
ความสำคัญของทรัพยากรทางการศึกษา
แหล่งทรัพยากรทางการศึกษา
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
การบริหารทรัพยากรมนุษย์

บทที่ 2 การบริหารบุคลากรทางการศึกษา

1.การวางแผนและการกำหนดอัตรากำลัง
2.การสรรหาและเลือกสรรบุคลากรทางการศึกษา
3.การนิเทศงานและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
4.การประเมินผลการปฏิบัติงานและการให้บุคคลพ้นจากงาน
องค์กรบริหารบุคลากรทางการศึกษา

บทที่ 3 การบริหารทรัพยากรในด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา

ความสำคัญของงบประมาณสถานศึกษา
ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ

บทที่ 4 การบริหารทรัพยากรในห้องเรียน

1.บุคคลที่สามารถให้การช่วยเหลือสถานศึกษา
2.มูลนิธิ สมาคม ชมรมที่สามารถช่วยเหลือทางการศึกษาได้
3.องค์กรต่างๆ ที่สามารถให้ประโยชน์และช่วยเหลือการศึกษาได้
4 ทรัพยากรอื่นๆในห้องเรียน

บทที่ 5 การบริหารวัสดุ อุปกรณ์การศึกษา

การวางแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษา
ปัญหาการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา

บทที่ 6 การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการบริหารทรัพยากรการศึกษา

ประเด็นที่ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงในการนำเทคโนโลยีไปใช้
ปัญหาการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

บทที่ 7 การบริหารสื่อทางการศึกษา

ขั้นตอนการบริหารสื่อทางการศึกษา

บทที่ 8 การบริหารอาคารสถานที่

สภาพของอาคารสถานที่ที่ใช้ทางการศึกษา

การรักษาความปลอดภัย

ปัญหาการบริหารอาคารสถานที่

บทที่ 9 การบริหารเวลา

การบริหารเวลาที่ดี

ขั้นตอนในการบริหารเวลา

ปัญหาการใช้เวลา

บรรณานุกรม

เกี่ยวกับผู้เขียน

บทที่ 1**การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
(Educational Resources Management)****ความหมายและขอบข่ายของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา**

ทรัพยากร หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลาง ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของคน วัสดุ เงิน หรืออื่นๆที่จะเป็นเครื่องช่วยในการดำเนินงานขององค์การสำเร็จได้

ทรัพยากรในการบริหาร ที่สำคัญคือ 4 Ms ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และ การจัดการ (Management)

ทรัพยากรทางการศึกษา ก็คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และ การจัดการ (Management) ที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษา

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา คือการพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่สถานศึกษา

ขอบข่ายของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

แนวคิดทางด้านเศรษฐศาสตร์ แบ่งทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรมนุษย์
2. ทรัพยากรทางกายภาพ ประกอบด้วย ที่ดิน เครื่องอำนวยความสะดวก เครื่องมือ และ วัสดุ/หรือพลังงาน

3. ทรัพยากรการเงิน

4. ข้อสนเทศ เช่น ข้อมูล ความรู้ Software Hardware

แนวคิดทางการบริหาร มีแนวคิดที่แตกต่างกัน 3 แนวคิด คือ

แนวคิดที่หนึ่ง มี 4 ประการ เรียกว่า “4 Ms” ได้แก่ คน (Men) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และ การจัดการ (Management)

แนวคิดที่สอง มี 3 ประการ เรียกว่า “3 Ms” ได้แก่ คน (Men) เงิน (Money) และ การจัดการ (Management)

แนวคิดที่สาม มี 6 ประการ เรียกว่า “6 Ms” ได้แก่ คน (Men) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) วิธีการ (Method) ตลาด (Market) และ เครื่องจักรกล (Machine)